

С.С. Кравцов, ст. викл.
(Донецький інститут туристичного бізнесу, м. Донецьк)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Актуальність розгляду питань розвитку сільського зеленого туризму спричинена посиленням активності на цьому сегменті туристичного ринку. Якщо в 2003 р. в Україні було зареєстровано діяльність 277 сільських садиб, що приймають туристів, то в 2007 р. їх нараховувалося вже 630 одиниць [1, с. 102]. Серед чинників поширення чисельності агросадиб слід виділити, перш за все, посилення рівня урбанізації, а також пошук мешканцями сіл нових джерел доходу через затяжну кризу в агропромисловому комплексі України.

Проте необхідно зазначити, що процес становлення сільського зеленого туризму в країні проходить нерівномірно. Найбільш суттєвий його розвиток спостерігається в Західній Україні, у той час як східні регіони, зокрема і Донецька область, залишаються майже невідомими для прихильників відпочинку на селі [2, с. 54-55]. Ось чому метою дослідження стало визначення необхідних умов розвитку сільського зеленого туризму в Донецькій області. Поставлена мета обумовила необхідність вирішити такі завдання: дати кількісну та якісну оцінку сфери сільського зеленого туризму в Донецькій області; визначити найбільш суттєві перешкоди подальшого його розвитку та запропонувати шляхи щодо їх подолання. Об'єктом дослідження виступає процес розвитку сільського зеленого туризму, а предметом - його особливості на сучасному етапі в Донецькій області.

В 2008 р. Управлінням культури та туризму при Донецькій держобладміністрації зареєстровано 15 садиб, що пропонують послуги сільського зеленого туризму. При цьому тенденція нерівномірного утворення агросадиб в Україні поширюється й на зазначений регіон. Осередки сільського зеленого туризму в Донецькій області локалізуються власне у трьох районах: Волноваському, Красноармійському та Слов'янському. Така ситуація пов'язана з концентрацією на їх території найбільш атрактивних об'єктів туристичного інтересу. Останні безпосередньо впливають на асортимент надаваних агросадибами послуг. Його широта в Донецькій області поки що поступається асортименту послуг у Західній Україні. Наприклад, на сьогодні господарями агросадиб регіону майже не пропонуються кінні прогулянки та якісні екскурсійні послуги, які є невід'ємною складовою турпродукту в Івано-Франківській області. Основними послугами агросадиб в Прелесному, Красному, Благодатному та деяких інших селах Донецької області залишаються розміщення та залучення до ведення домашнього господарства [2, с. 54-55].

Проте підвищення атрактивності агросадиб та їх подальше розповсюдження в Донецькій області є цілком можливим з урахуванням її високої позиції серед інших регіонів України за наявністю туристсько-рекреаційного потенціалу. Доцільність освоєння останнього ґрунтується на результатах опитування, яке дало

зможу визначити певну зацікавленість мешканців міст області у відпочинку на селі [3].

Підвищення інтересу до сільського зеленого туризму привело до активізації діяльності органів влади у цій сфері. Увага до розвитку сільського туризму приділяється в розроблених та затверджених рішеннями сесій місцевих рад програмах розвитку туризму Красноармійського, Слов'янського, Новоазовського, Володарського, Олександрійського, Старобешівського та Волноваського районів. У Володарському районі розроблена програма розвитку сільського туризму «Козацькі стежини» на базі Новоокраснівської сільради. В с. Красне створено міжгромадський центр розвитку сільського туризму, досвід якого може бути розповсюдженим в інших районах області.

Однак слабка матеріально-технічна база сучасного українського села, відсутність належного організаційного та фінансового забезпечення вказаних програм, а також низький рівень поінформованості мешканців міст в Донецькій області про можливість отримати якісний відпочинок на селі суттєво вповільнюють процес поширення сільського зеленого туризму [4].

Розвиток сільського зеленого туризму в Донецькій області потребує розробки та провадження дієвих засобів його державного регулювання, до яких можна віднести:

посилення державної підтримки національного туристичного продукту, зокрема сільського зеленого туризму;

- підвищення ролі екологічної освіти в навчальних закладах;
- активізація місцевих центрів зайнятості в підвищенні інформованості населення через надання консультаційних послуг за участю співробітників центрів зайнятості й власників агросадиб;
- застосування управлінських механізмів залучення до регулювання сільського зеленого туризму органів місцевого самоврядування, які потребують подальшої розробки.

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у визначенні особливостей розвитку сільського зеленого туризму в Донецькій області, а практичною значимістю є можливість використання результатів оцінки його потенціалу в регіоні для подальшого пошуку шляхів поширення сільського зеленого туризму.

1. Крапива С. «Зпидемия» сельского зеленого туризма вплотную подбирается к центральным регионам Украины // Бизнес. - 2008. - № 22 (801). - С. 102-104.
2. Українське село запрошує: Каталог // Туризм сільський зелений. - 2007. - № 1. - 64 с.
3. Конищева Н.И., Рудь Д.В., Шинкаренко М.Н. Анализ рынка туристических услуг на основе маркетингово-социологических исследований // Вісник ДІТБ. - 2005. - № 9. - С. 149-164.
4. Кравцов С.С. Роль органов местного самоуправления в развитии сельского зеленого туризма // Збірник наукових праць ДонДУУ: "Удосконалення механізму державного управління розвитком ЗЕД". Серія "Державне управління". Т. VIII. Вип. 81. - Донецьк: ДонДУУ, 2007. - С. 278-289.